

**Ģimenes dienas scenārijs “Zem sēnītes” 4-5g.
Pēc V. Sutajevas stāsta izstrādāja Vineta Vītola**

www.dziesmasberniem.lv

Muzikālais materiāls:

1. Deja "Aust gaismiņa" Latviešu tautas mūzikas kolekcija CD "Labrītiņi rītiņā". Vinetas Vītolas dejas apraksts.
2. Deja ar instrumentiem "Lietutiņš" – CD "Zaķīša sapnis" Knīpas un knauķi". Vinetas Vītolas dejas apraksts.
3. Dziesma "Zem sēnītes" Vineta Vītola
4. Dziesma "Taurenītis" CD "Laimīgā zeme" Knīpas un knauķi" Vinetas Vītolas dejas apraksts.
5. "Peldi laiviņa" CD "Pasaulē populāras dziesmas bērniem latviski"
www.dziesmasbarniem.lv
6. Rotaļa "3 zvirbulīši" CD "Pasaulē populāras dziesmas bērniem latviski"
7. Skaņdarbs ar kustību elementiem "Zaķis un lapsa" – P.Čaikovskis "Riekstkodis" Cukura fejas dejas fragments.
8. Tautisks instrumentāls skaņdarbs CD "Latviešu danči" Latviešu tautas mūzikas kolekcija.
9. Dziesma "Māmiņai"
10. Skaņu efekti – lietūs, pērkonis, skudriņu tēma.

Sagatavošanās process:

Bērni noskatās multfilmu krievu valodā. Skolotāja tēlaini tulko.

Iepazīstas ar grāmatu.

Zīmē personāžus, uzlīmē tos uz tualetes papīra vidūča rullīšiem. Iekārto pasakas vietu grupā. Izgatavo sēni no lietussarga. Valodas aktivitātēs apgūst dialogus un stāsta pasaku kora runā, vadoties pēc skolotājas ritma. Pēc kāda laika, mudina bērnus stāstīt un vadīt pasaku skolotājas vietā. Iepazīstas ar burtiem SĒNE, skandējot dziesmas "Peldi laiviņa" tekstu un klausoties dziesmas pavadījumu. Iepazīstas arī ar pasakas personāžu burtiem. Izgatavo didaktiskās spēles burtiem un cipariem atbilstoši pasakas personāžiem.

Izgatavo mazu sēni un lielu sēni un iekārto kasti pasakai "Zem sēnītes". Kasti kolektīvi nokrāso un uz tās uzraksta pasakas nosaukumu. Iekšā ieliek izgatavotos personāžus, izgatavo eglītes, kokus, puķes, lietūs mākonī, pērkonis bundziņas, laiviņas pelei, utt. rosinot bērnus domāt un fantazēt ko vēl ielikt pasaku kastē. Tādas kastes gatavo katrai pasakai ko izspēlē un apgūst ar bērniem. Kastes var ņemt rīta aplī un mudināt kādu izstāstīt pasaku. Var izdomāt savādākas beigas pasakai.

Matemātikā skaita personāžus. Mēra sēni. Salīdzina – gatavojot lielas un mazas sēnes no plastilīna. Salīdzina personāžus pēc auguma. Pēta un analizē personāžu īpašības – taurenim skaisti krāsaini spārni, radziņi... Skatās un meklē Youtube ko var atrast par šiem personāžiem dabā. Pēta un analizē viņu dzīvi dabā. Āra pastaigās meklē skudras, vēro taureņus, laika apstākļus. Salīdzina cik lieli ir personāži attiecībā pret koku ārā. Attiecībā pret kastani, pret akmeņiem, utt.

Izspēlē dažādas matemātiskās darbības rotaļā "5 zvirbulīši".

Noskaidro kāda sēne ir pasakā un kādas sēnes vēl ir mežā. Kuras ir ēdamas, kuras ir indīgas. Runā par laika apstākļiem pavasarī un vasarā. Rosina problēm'jautājumus – Kur skudriņas paslēptos, ja nebūtu sēnes? Kāpēc varde neslēpās? Kā jārikojas pērkonis un zibens laikā? Gatavošanās procesā mudina bērnus izspēlēties un iejusties katra personāža lomā.

ievads:1. Latviešu tautas deja “Aust gaismiņa, lec saulīte”
(Pēc dejas bērni pagriežas pret vecākiem un runā)

Pavasaris, pavasaris!
Visa zeme priecājas!
Māmiņa un tētis arī
Bērnudārzā ciemojas!
Mēs jūs visus mīļi sveiksim
Mīļus, mīļus vārdus teiksim.
Un kā skaistu dāvanu
Stāstīsim jums pasaku:
“Zem sēnītes”

2.Deja “Lietutiņš” *(pēc dejas bērni sasēžas personāžu bariņos)*

Teicējs apsēžas, panem “sēni – lietussargu” un stāsta pasaku “Zem sēnītes”:
 Lietus lija un lija (skaņas efekts “lietus”) Te no zemes izlīda maza sēnīte. Garām skrēja
 skudriņas (*skudriņu tēma*)
Skudriņas: Skatieties, sēne. Paslēpsimies no lietus (*apsēžas pie lietussarga*).
Teicējs: Skudriņas palīda zem sēnītes un dziedāja jautru dziesmu:

2.Dziesma “Zem sēnītes” (*visi sit plaukstas*)

Teicējs: Lietus lija un lija. Garām lidoja taurenīši.

3.Taurenīšu iznāciens **Deja “Taurenītis”** – dejo visi.

Teicējs: Lietus lija un lija. (*bērni attēlo lietu plikšķinot pa **delnu virsmu**. Kad ir pērkona efekts un skolotāja nograndina pērkona instrumentu, visi aplust*).

...Skudriņas priecīgi sēdēja zem sēnītes, bet taurenīši viņām bēdīgi jautāja.

Taurenīši: Spārniņi izmirkuši, kājiņas nosalušas. Lūdzu palaidiet mūs zem sēnītes.

.....Skudriņas saspiedās ciešāk un palaida taurenīšus zem sēnītes no lietus paslēpties.

Teicējs: ...bet lietus lija un lija –(*bērni rībina lietu **rībinot pirkstus pa grīdu**, tikko nogrand pērkons – klusums*)

Pa peļķi laiviņā peldēja pelītes.

4. Pelīšu iznāciens "Peldi laiviņa" – visi dzied.

Teicējs: Arī pelītes ieraudzīja sēnīti un jautāja.

Pelītes: Astītes izmirkušas, ūsas nosalušas. Lūdzu palaidiet mūs zem sēnītes.

Skudrinās un Taurenīši: Mums pašiem vietas maz. Nu labi. Saspiedīsimies ciešāk.

Teicējs: ...bet lietus lija un lija –(bērni rībina lietu **ar kulaciņiem pa grīdu**, tikko nogrand pērkons – klusums)

Teicējs: Garām leca zvirbulīši.

5. Rotaļa "3 zvirbulīši"

Teicējs: Te zaķis bailīgs garām skēja.

**6. Skaņdarbs ar kustību elementiem “Zaķis un lapsa” – P.Čaikovskis “Riekstkodis” Cukura
fejas dejas fragments.**

Teicējs: Lapsas pienāca pie sēnītes un paošņāja gaisu (*lapsas ošņā un staigā gar sēni*).

Lapsas: Vai zaķis te nav paslēpies?

Visi: Nē, nē, zaķa te nav!

Teicējs: Lapsas pavicināja astes un prom bija. (*lapsas apsēžas pie sēnes*)

Lietus lija un lija.....*visi skandē lietu kā vēlas*. Bet zem sēnītes bija sauss un skanēja priecīga dziesmiņa.

7..Dziesma “Zem sēnītes” (*visi sit plaukstas*)

Teicējs: Lietus pārstāja līt.

Visi: Uzspīdēja saule! Visi priecīgi dejoja pļaviņā!

8.Tautiska instrumentāla mūzika.

Bērni dejo īsu fragmentu improvizējot kustības. Skolotājas fonā spēlē tautas instrumentus – lielās bungas un tamburīnu. Teicējs dejo ar sēni un nostājas priekšplānā. Kad mūzika apstājas visi bērni satupjas izklaidus.

Teicējs: Tikai skudriņas domīgi skatījās uz sēni un teica.

Skudriņas: Kā tad tā? Sākumā tikai mums zem sēnītes bija vieta, bet beigās visiem pietika vietas.

Otra skolotāja: (*pienāk pie sēnes ar roku lelli vardi*): Kvā, kvā, ha, hā! Sēne taču pa to laiku.....kva kva!

Visi: (*ar lēcienu palecas un nostājas ar skatienu pret skatītājiem un saka*)

Sēne izauga!

Paldies Sēne!

9.Dziesma “Zem sēnītes” – Skolotāja ar sēni vidū.

Visi:

Pasaciņa beigusies, aktieri nu paklanās!

Nu ir laiks māmiņām mīlus vārdus pasacīt.

Nu ir laiks tētim mīli vaigu noglāstīt.

Lai kā mīļa dāvana skan šī mūsu dziesmiņa.

10. Dziesma “Māmiņai”

Turpina skanēt dziesma. Bērni sveic vecākus.

Dāvanas var būt puķīte iestādīta mazā podiņā.

Ģimenes fotto, kuru zīmējis bērns. Zīmējumi izvietoti zālē. Bērns ar vecākiem staigā un vecāki atrod savu ģimenes foto.

CD "Labrītiņi, rītiņā" Ilga Reizniece Latviešu tautas mūzikas kolekcija.

Dejas aprakstu izveidoja Vineta Vītola

www.dziesmasberniem.lv

Bērni nostājas pāros sadotās rokās kolonnā viens aiz otra.

Ievads- bērni iedejo, lecot palēcienu pa apli.

Aust gaisma lec saulīte – notupjas, plaši atplešot rokas lēni pieceļas.

Tas pirmais gaišuminš – Rokas izplestas uz augšu "uzsmaida" saulei. (atkārto kustības)

Labrītiņu Dievs palīdz. Tā pirmā'i valodin' – sveicinās labās rokas stāvot pāri viens pret otru.

Labrītiņu Dievs palīdz. Tā pirmā'i valodin' – sveicinās krusteniski pārliedot kreiso roku pāri, lai izveidojas krusteniskais satvēriens.

Starpspēle – pāros, krusteniski sadotās rokās lec palēcienu pa apli.

Labrītiņi rītiņā - apkampjas ar draugu.

Labdieniņi dieniņā – 4 x sitot plaukstas apgriežas ap sevi.

Labrītiņi rītiņā - apkampjas ar draugu.

Labdieniņi dieniņā – 4 x sitot plaukstas apgriežas ap sevi.

Labvakari vakarā. Labnaksniņi naksniņā - sveicinās labās rokas stāvot pāri viens pret otru un šūpo sadoto labo roku.

Labvakari vakarā. Labnaksniņi naksniņā - sveicinās krusteniski pārliedot kreiso roku pāri, lai izveidojas krusteniskais satvēriens. Žīgā – kustina krusteniski sadotās rokas un lēkājot ritmā.

Starpspēle – pāros, krusteniski sadotās rokās lec palēcienu pa apli.

Labrītiņi rītiņā - apkampjas ar draugu.

Labvakari vakarā – 4 x sitot plaukstas apgriežas ap sevi.

Labrītiņi rītiņā - apkampjas ar draugu.

Labvakari vakarā – 4 x sitot plaukstas apgriežas ap sevi.

Labrītiņu saulītei. Labvakaru mēnešam – sveicinās labās rokas stāvot pāri viens pret otru un šūpo sadoto labo roku.

Labrītiņu saulītei. Labvakaru mēnešam - sveicinās krusteniski pārliedot kreiso roku pāri, lai izveidojas krusteniskais satvēriens. Žīgā – kustina krusteniski sadotās rokas, lēkājot ritmā.

Starpspēle – pāros, krusteniski sadotās rokās lec palēcienu pa apli. Atkārtojumā, sparīgi sitot plaukstas nostājas puslokā pret skatītājiem.

Dziesma "Lietutiņš" no CD "Zaķīša sapnis" Knīpas un knauķi.
Vinetas Vītolas dejas apraksts

Dziesmas teksts skandējams mācīšanās procesā kā dzejolis ar kustībām.

Bērni paņem instrumentus: lietus kokus, lietus toņos apgleznotus papīra šķīvīšus, kurus spēlē ar ziliem kokteiļa salmiņiem, no ziliem plastmasas maisiņiem, vai no zila kreppapīra izgatavotus pušķus. Izkārtotas un satupjas 2 bariņos katrā pusē. Skolotājas iedod 2 bērniem lietussargus, 2 bērniem lejkannas. Skolotājas fonā griež un dejo ar lielajiem lietussargiem.

1. Pak pak pak pak lietutiņš, vasarīnai patīk viņš.... – bērni bariņos spēlē, bērni ar lietussargiem, augsti ceļot kājas, staigā līku locī priekšplānā.

2. Mazgā dārzos ziedus, stādus. Audzē augus visvisādus. Pak pak pak pak lietutiņš. Vasarīnai patīk viņš - 3 bērni ar lejkannām pievienojas. Staigā starp sēdošajiem un itkā "aplaista". Nobeigumā noliek lietussargus sānos, paņem sev instrumentu un pievienojas pārējiem bērniem.

Piedz. Pak pak lietutiņš vasarīnai patīk viņš, vasarīnai patīk viņš – Bērni ar lejkannām izved bērnus ar instrumentiem divos apļos. Visi bērni, spēlējot savus instrumentus, priecīgi soļo 2 aplīšos. Nobeigumā apstājas un noliek savu instrumentu sev priekšā.

3. Pak pak pak pak lietutiņš – "pakšķina" un kustina rādītāj' pirkstus apgriežoties tecīņus solī ap sevi.

Labu darbu dara viņš – 8 reizes plikšķina vienu plaukstu gar otru.

Kur vien saule ziedu raisa – ar plaukstām izveido "ziedu" un šūpo to no vienas puses uz otru. Kājas kopā, celīši arī šūpojas.

Lietus vīriņš rasu kaisa – rokas "tin kamoliņā".

Piedz. – kustība atkārtotas, kā iepriekš.

4. Un pat mežā sēnes tam - visi notupjas kā sēnes.

Aug kā lielam dārzniekam – visi izaug, kā sēnes ar rokām izveidojot sēnes cepuri.

Pak pak pak pak lietutiņš – "pakšķina" un kustina rādītāj' pirkstus apgriežoties tecīņus solī ap sevi.

Labu darbu dara viņš – 8 reizes plikšķina vienu plaukstu gar otru.

Piedz. Pak pak lietutiņš vasarīnai patīk viņš, vasarīnai patīk viņš – visi bērni, paņem instrumentus un spēlējot savus instrumentus, priecīgi soļo aplīšos.

Atkārtojumā tecīņus solī tipinot un spēlējot aiz vadošajiem, kuriem ir lejkanna, aizdejo vietās.

Vineta Vītola www.dziesmasberniem.lv

Dziesma "Taurenītis" CD "Laimīgā zeme" Knīpas un knauķi

Vīnetas Vītolas dejas apraksts.

www.dziesmasberniem.lv

Nepieciešami divu krāsu lakati. Piemēram zili un dzelteni.

Deja veicina sadarbības prasmes pāri – saskaņot kustības, skatīties uz draugu un smaidīt, sadarboties kustībā, koncentrējot skatienu uz lakatu un pāri. Pašvadība – satvert lakatu, neraut to. Domāšana – sekot un reaģēt kur ir brīva vieta lai izdejotu caur paceltu lakatu tuneli. Klausīties vārdus, attiecīgi izpildot vajadzīgo darbību.

Ievads: Izdejo taurenīši ar lakatiem, lakati sadalīti, lai sanāktu no katras krāsas. Nostājas ar atstarpēm pret skatītājiem – zils, dzeltens, zils.....

1.Māmulīte tavu prieku redzi tur to celinieku 2x – paņem lakatus pie stūriem un šūpojas uz vietas. It kā skatoties caur lakatiem.

Lido, lido, lido, lido – dejo turot lakatus kā spārnus.

Lido pirmais taurenītis – notupjas it kā uz puķes.

Lido, lido, lido, lido - dejo turot lakatus kā spārnus.

Pavasara vēstnesīti - notupjas it kā uz puķes.

2.Tu pa gaisu es pa zemi. Nāc un mani spārnos nemi – Pievienojas pārējie bērni pāri turoties pie lakatu stūriem. Kādi piedejo un pievienojas katra taurenīša lakatam. Nostājas un šūpo lakatus pāros.

Lido, lido, lido, lido. Lido pirmais taurenītis – griežas turoties pie lakata. Pietupjas.

Lido, lido, lido, lido. Pavasara vēstnesīti - griežas turoties pie lakata. Pietupjas.

Starpspēle – bērni šūpo lakatus augšā un lejā. Uz

Ko nu abi darīsim? Taurenīti lidosim. 2x – dzeltenie lakati paceļas uz augšu, tā, lai zilie varētu izlidot cauri. Zilie lakati lien caur paceltajiem dzeltenajiem.

Lido, lido, lido, lido. Lido pirmais taurenītis – zilie lakati paceļas, cauri lido dzeltenie lakati.

Lido, lido, lido, lido. Pavasara vēstnesīti -cauri lido dzeltenie lakati.

Lido, lido, lido, lido. Lido pirmais taurenītis – visi dodas uz vietām turot lakatus aiz stūrīšiem, ar vienu roku mājot "attā".

Lido, lido, lido, lido. Pavasara vēstnesīti -dodas uz vietām. Taurenīši noliek lakatus un nostājas pie sēnes.

Rotaļdziesma "Peldi laiviņa" CD "Pasaulē populāras dziesmas bērniem latviski"

www.dziesmasberniem.lv

Nepieciešamas burtu kartes S Ē N E , katrai pelei viens burts. Un karte ar vārdu SĒNE, dziesmas nobeigumam.

Bērniem rokās no papīra izgatavotas laiviņas, kuras dziedot šūpo ritmā.

Ievads: šūpojas audums un laiviņas.

Peldi laiviņa peldi jūrīnā. Šūpojies, šūpojies dzīve sapnis jauks – bērni dzied un šūpo laiviņas.

Skolotājas aizmugures fonā kustina lielu zilu audumu.

Kas tur? – Pelītes – pelītes ar burtu plakātiem izskrien priekšplānā un šūpojas ritmā. Burtus vēl nerāda.

Starpspēle – pelītes pīkstina.

Peldi laiviņa peldi jūrīnā. Šūpojies, šūpojies dzīve sapnis jauks.....

Kas tur? Burts S – pelīte paceļ burtu S un parāda to visiem.

Starpspēle – visi skandina burtu S...sssss (pēc trijstūra piesitiena dzied tālāk)

Peldi laiviņa peldi jūrīnā. Šūpojies, šūpojies dzīve sapnis jauks....

Kas tur? Burts Ē – pelīte paceļ burtu Ē.

Starpspēle – visi skandina burtu Ē ēēē.....

Peldi laiviņa peldi jūrīnā. Šūpojies, šūpojies dzīve sapnis jauks..

Kas tur? Burts N – pelīte paceļ burtu N.

Starpspēle – visi skandina burtu N nnnnnn.....

Peldi laiviņa peldi jūrīnā. Šūpojies, šūpojies dzīve sapnis jauks

Kas tur? Burts E – pelīte paceļ burtu E.

Pelītes paceļ vārdu SĒNE un jautā - Kāds vārds iznāca?

Visi atbild: Sēne!

Rotaļa "3 zvirbulīši" CD "Pasaulē populāras dziesmas bērniem latviski"

www.dziesmasberniem.lv

Nepieciešamas matemātisko darbību kartes. Mācību procesā izspēlē visas iespējamās matemātiskās darbības 1-5 skaitļu apjomā.

Sāk ar darbībām skaitļa 3 apjomā. Rotaļai ir pieci panti. Vajadzīgas 5 darbības. Kad rotaļa apgūta darbības izvēlas bērni darbojoties ar kartēm un, arī, izdomājot 5 darbības galvā.

Ja rotaļas nobeigumā kādi zvirbulīši paliek pāri, tad visi saka: atlika tik un tik zvirbulīši. Tie, tad ielido apla vidū, lai iznāk sākuma skaitlis. Nobeigumā visi priecīgi aplaudē.

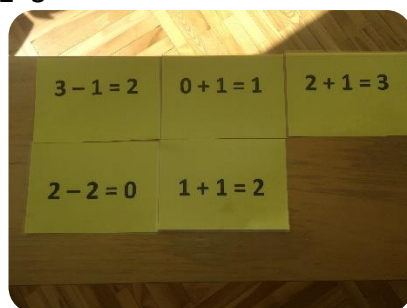
$$3-1=2 \quad 3-3=0 \quad 3-3=0 \quad 3-2=1$$

$$2-2=0 \quad 0+1=1 \quad 0+3=3 \quad 1+2=3$$

$$0+1=1 \quad 1+1=2 \quad 3-2=1 \quad 3-0=3$$

$$1+1=2 \quad 2+0=2 \quad 1-1=0 \quad 3-2=1$$

$$2+1=3 \quad 2+1=3 \quad 0+3=3 \quad 1+2=3$$

Bērni izveido apli, izskaitot ar skaitāmpantu "Enku drenku drillī drū. Zvirbulītis būs tu, tu, tu". Zvirbulīši iet vidū.

1. Trīs zvirbulīši sēž uz mājas jumta 2x

Skolotāja paceļ darbības karti. Visi saka darbību: 1 zvirbulītis aizlidoja. Palika 2. $3-1=2$

2. Divi zvirbulīši sēž uz mājas jumta 2x.

Skolotāja paceļ darbības karti. Visi saka darbību: 2 aizlidoja. Palika 0. $2-2=0$

3. Nulle zvirbulīši sēž uz mājas jumta 2x.

Skolotāja paceļ darbības karti. Visi saka darbību: 1 atlidoja atpakaļ. Tagad ir 1. $0+1=1$

4. Viens zvirbulītis sēž uz mājas jumta 2x.

Skolotāja paceļ darbības karti. Visi saka darbību: 1 atlidoja atpakaļ. Tagad ir 1. $1+1=2$

5. Divi zvirbulītis sēž uz mājas jumta 2x.

Skolotāja paceļ darbības karti. Visi saka darbību: 1 atlidoja atpakaļ. Tagad ir 3. $2+1=3$

Nobeigums: Trīs zvirbulīši sēž uz mājas jumta! 2x

**Skaņdarbs ar kustību elementiem “Zaķis un lapsa” – P.Čaikovskis
“Riekstkodis” Cukura fejas dejas fragments. Vinetas Vītolas dejas apraksts.**

www.dziesmasberniem.lv

- Mūzikas klausīšanās procesā noskaidro, ka mūzika ir no baleta “Riekstkodis”. Kādi instrumenti spēlē. Kuri ir pūšamie un kuri ir sitamie instrumenti. Noskatās Youtube orķestra izpildījumu atslēgas vārdi: “peter tchaikovsky dance of the sugarplum fairy” Noskatās marimbas izpildījumu skaņdarbam -
- Noskaidro, ka angļiski ir Nutcracher, krieviski Ščelkunčik. Komponists ir krievs. Var noskatīties multfilmu.
- Sadala bērnus uz pusēm – lapsās un zaķos. Var iedot roku lelles. Uzmanīgi jāklausās un jākustas tikai tad, kad skan attiecīgā tēma. Noskatās Youtube zaķus un lapsas dabā.
- Izmantojot trijstūrus un svilpītes izspēlē mūziku.

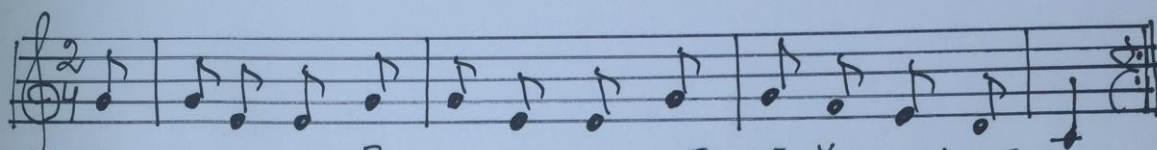
1.mūzikas tēma – lec zaķi. Iejūtas bailīgu zaķu tēlā. Galva ievilkta, acis šaudās uz visām pusēm.

2. tēma (klarnetes instruments) – nāk lapsas, iejūtas tēlā – deguns uz augšu, smaidiņš, ošņā un klabina zobus. Kustina ķepas un groza astes. Izpilda plašu lēcieni. Kad lapsas staigā, zaķi notupjas un nekustas. Palec tikai mazliet, kad skan sitamie instrumenti.

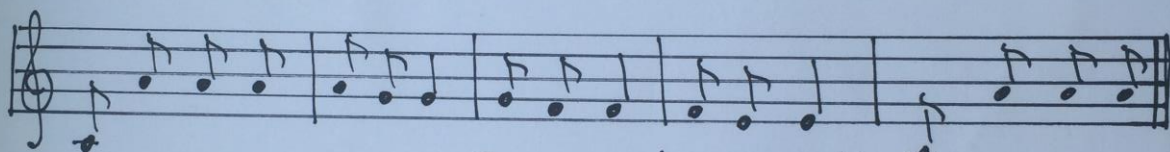
3. tēma (pūšamie un sitamie instrumenti) – Zaķi lec prom no lapsām, lapsas seko pa pēdām. Nobeigumā zaķi paslēpjas aiz sēnes. Rotaļās var paslēpties – kupenās, aiz egles, aiz krēsliem...pēc bērnu idejām.

ZEM SĒNĪTES.

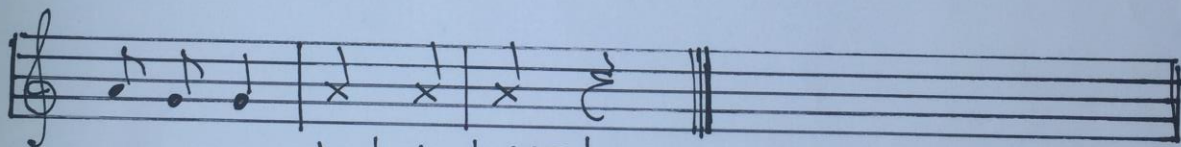
VĪNETA VĪTOLA
www.dziesmasberniem.lv

1. ZEM SĒNĪ - TES. ZEM SĒ - NĪ - TES MĒS SĒ - ŽAM PRIECĪGĪ.
2. ZEM SĒNĪ - TES. ZEM SĒNĪTES MĒS SĒ - ŽAM DRAUDZĪGĪ.

3. NEBAIDA MŪS LIETUTIŅŠ, LIETUTIŅŠ, LIETUTIŅŠ. NE - BAIDA MŪS

LIETU - TIŅŠ. NĒ! NĒ! NĒ!